

TANKOVÉ A AUTOMOBILNÍ TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ STŘETNÉHO SRAŽENÍ

Charakteristické zvláštnosti střetného sražení jako jednoho z nejsložitějších druhů útočné činnosti se zákonitě odráží i ve způsobech organizace a řízení tankového a automobilního technického zabezpečení. Tyto zvláštnosti se promítají jak do oblasti řídicí činnosti funkcionářů tankové a automobilní služby, tak i do vlastní přípravy a organizace tankového automobilního technického zabezpečení i jeho výkonných prvků.

Střetné sražení vševojskové armády v průběhu frontové útočné operace v operační hloubce, vedené s použitím jaderných zbraní, představuje jednu z rozhodujících forem a metod boje s operačními zálohami nepřítele. Je charakteristické rozvíjením bojových činností na široké frontě, manévrovostí a mezerami v operační sestavě. Tyto skutečnosti musíme brát v úvahu i při organizaci opatření tankového a automobilního technického zabezpečení.

Trvalé udržování tankové a automobilní techniky ve správném technickém stavu a ve stavu bojové pohotovosti, umění řídit, osádek a obsluh dokonale ovládat tuto techniku, rychlá oprava poškozených vozidel a návrat vozidel po opravě do bojových sestav vojsk — to jsou nejdůležitější faktory, které umožňují trvale udržovat údernou sílu vojsk armády na vysoké

úrovni a zabezpečují možnost vedení bojů v celém průběhu střetného sražení. To je i hlavním úkolem celé soustavy tankového a automobilního technického zabezpečení. Bojová pohotovost vojsk se udržuje a zvyšuje rychlými opravami poškozené techniky a návratem opravené techniky do bojových sestav svazků a útvarů. Jen tak mohou vojska vést nepřetržitou bojovou činnost bez znatelného snížení jejich bojových možností. Z hlediska časové posloupnosti plnění jednotlivých úkolů můžeme celou tuto oblast rozčlenit na období přípravy střetného sražení, na vlastní vedení střetného sražení a dále předvídat jaký druh činnosti vojsk bude následovat po jeho skončení.

Včasná a všestranná **příprava** ke střetnému sražení je jedním z rozhodujících předpokladů pro jeho úspěšné vedení. Základní opatření, která v tomto období uskutečňuje náčelník tankové a automobilní služby armády se svými podřízenými funkcionáři, jsou:

- přijímání rozhodnutí k tankovému a automobilnímu technickému zabezpečení armády ve střetném sražení,
- plánování tankového a automobilního technického zabezpečení armády,
- příprava armádních dílenských, vyprošťovacích a odsunových útvarů a jed-

notek k činnosti při zabezpečování vojsk armády ve střetném sražení,

- převzetí a začlenění přidělených prostředků TATZ,

- vytvoření potřebných zásob tankového a automobilního materiálu a jejich rozčlenění,

- stanovení úkolů útvarům a jednotkám TATZ k zabezpečení vojsk ve střetném sražení,

- stanovení úkolů v přípravě osob a techniky u vojsk.

Rozsah jednotlivých opatření závisí na době, kterou máme na přípravu, a na charakteru předcházející bojové činnosti vojsk.

V důsledku předcházející činnosti vojsk mohlo dojít ke ztrátám tankové a automobilní techniky a k jejich vyprošťování, odsunutím a opravám byly rozvinuty armádní prostředky tankového a automobilního technického zabezpečení. To vyžaduje od funkcionářů tankové a automobilní služby (z hlediska efektivního využití těchto prostředků) přijmout opatření k uvolnění části opravárenských a většiny vyprošťovacích a odsunových prostředků z jejich dosavadní činnosti a jejich využití k zabezpečení vlastního střetného sražení. Musí včas stanovit lhůty pro dokončení rozpracovaných oprav, způsob soustředění a předání neopravené techniky nadřazeným stupňům a opatření k přípravě techniky i prostředků tankového a automobilního technického zabezpečení.

Při stanovení úkolů bereme v úvahu i skutečnost, že tvorba rozhodnutí velitele bude postupným procesem, v závislosti na stupni znalosti situace nepřítel, tak i vlastních vojsk. Tomu bude nutné přizpůsobit i tvorbu rozhodnutí pro tankové a automobilní technické zabezpečení. V něm budou, v závislosti na postupném upřesňování úkolů vojskům, rovněž postupně konkretizovány a upřesňovány úkoly tankového a automobilního technického zabezpečení. Zde bude do značné míry záležet na zkušenostech a schopnostech technických funkcionářů, aby zásadní úkoly byly stanoveny již v první fázi a při dalším upřesňování nebylo nutné je měnit, ale jen doplňovat z hlediska časových lhůt, postupu jejich plnění podřízených stupňů v závislosti na jejich úkolech.

V rozhodnutí pro organizaci tankového a automobilního technického zabezpečení

náčelník tankové a automobilní služby armády stanoví:

- cíle a úkoly tankového a automobilního technického zabezpečení střetného sražení, na jaké uskupení vojsk bude soustředěno hlavní úsilí prostředků TATZ, jakým způsobem a v jaké posloupnosti je nutné řešit základní úkoly TATZ,

- rozsah a druhy technického ošetřování v době přípravy ke střetnému sražení, opatření pro zabezpečení dostatečné mezi-ošetřovací a meziopravní zásoby km u vozidel,

- způsob organizace ošetřování techniky v průběhu střetného sražení,

- lhůty pro ukončení oprav techniky do zahájení střetného sražení,

- rozčlenění a využití dílenských útvarů jak za přesunu, tak i při střetném sražení, předpokládaná místa a doby jejich rozvíjení, způsob a pořadí přemísťování, plánovaná místa SPT,

- členění vlastních a přidělených vyprošťovacích prostředků, jejich úkoly a odsunové cesty,

- způsob předávání poškozené techniky, neopravitelné vlastními prostředky, dílenským prostředkům frontu,

- opatření k zajištění obrany a ochrany útvarů a jednotek TATZ,

- potřebu tankového a automobilního materiálu, rozdělení vezených zásob a způsob jejich doplňování,

- způsob předávání hlášení jak o poškozené technice, tak i celkové situaci TATZ.

Při přijímání rozhodnutí pro TATZ vycházíme též z toho, jaká bude operační sestava armády ve střetném sražení (ve dvou sledech, nebo v jednom s vyčleněním vševojskové zálohy) a jakým způsobem budeme ničit nepřítel ve střetném sražení. To vše bude podstatně ovlivňovat zejména rozčleňování prostředků TATZ do sestavy armády z hlediska jejich co nejoptimálnějšího využití.

Přijetí rozhodnutí pro TATZ je základním předpokladem pro realizaci stanovených opatření u vojsk. Ta probíhá formou odborných nařízení, a to jak pro podřízená vojska, tak zvlášť pro útvary a jednotky TATZ. Právě zvláštností střetného sražení je, že tato nařízení budou vydávána postupně, v závislosti na postupu tvorby rozhodnutí. Z časového hlediska se proto

dostává do popředí otázka předběžných odborných nařízení. V nich můžeme stanovit ty úkoly, které jsou již jasné a u kterých nepředpokládáme ani v průběhu střetného sražení další změny. Tak chceme vytvořit co největší časový prostor pro realizaci těchto opatření jak u vojsk, tak i u jednotek a útvarů TATZ armády.

V odborném nařízení můžeme stanovit zejména tyto úkoly:

- obsah základních opatření k zabezpečení spolehlivosti tankové a automobilní techniky, která musí uskutečnit vojska v průběhu střetného sražení,

- složení a uskupení dílenských, vyprošťovacích a odsunových prostředků armády, jejich úkoly, místa rozmístění, dobu a způsob jejich přemísťování v průběhu střetného sražení, místa zřízení SPT armády,

- způsob předání poškozené tankové a automobilní techniky, která bude neopravitelná prostředky vojsk, prostředkům TATZ armády a frontu,

- odsunové osy techniky armády a frontu, způsob odsunu techniky v průběhu střetného sražení,

- rozmístění armádních skladů tankového a automobilního materiálu, způsob jejich přemísťování a organizace přísunu materiálu k vojskům,

- organizace spojení, způsob a lhůty předkládání hlášení.

Obdobně je nutné stanovit úkoly výkoným armádním prvkům TATZ, které jsou praktickými realizátory stanovených opatření.

Ukazuje se, že je nutné jim určit:

- úkoly pro vlastní přípravu k plnění opatření v TATZ střetného sražení armády,

- rozsah a složení prostředků, které jsou vyčleňovány za jednotlivými svazky, místa jejich rozvinování, způsob přemísťování v průběhu střetného sražení,

- úkoly při vyprošťování, odsunu a opravách v průběhu střetného sražení,

- způsob doplňování tankovým, automobilním a jinými druhy materiálu,

- opatření k zajištění obrany a ochrany příslušného útvaru či jednotky TATZ,

- způsob řízení a velení, obsah a lhůty předkládání hlášení.

Ve střetném sražení klademe zvýšený důraz na nepřetržitě a pevně řízení technického zabezpečení. Vzhledem k dynamice

střetného sražení vystupuje do popředí požadavek na znalost situace a informovanost náčelníka tankové a automobilní služby armády. Jedině tak může přijímat účinná opatření k včasnému odsunu a opravám poškozené techniky, k přemístění jednotek a útvarů TATZ v závislosti na dané situaci. Velký význam má správné rozčlenění vyprošťovacích a odsunových prostředků, tak i dílenských útvarů armády do celé operační hloubky. Je třeba věnovat pozornost zejména včasnému odsunu poškozené techniky do skrytých míst. Proto musíme přijímat opatření, aby v co nejkratší době byla odsunuta poškozená technika, která se nachází v úsecích, kde předpokládáme možný úspěch nepřítel. Zde zvláště vystupuje do popředí zásada, že se vyprošťovací a odsunové prostředky při rozvíjení hlavních sil přibližují na úroveň DVS prvosledových divízií. Odsunují nejen poškozenou techniku, která bude opravována prostředky armády, ale i techniku, která bude předávána dílenským útvarům frontu. Kromě toho můžeme uvažovat i o posílení vyprošťovacími a odsunovými prostředky frontu.

Místa pro zřízení SPT armády určujeme na základě vzniklé situace, podle prostorů soustředění poškozené techniky a s přihlédnutím k možnostem bezpečné činnosti prostředků TATZ. Přesunovat dílenské prostředky armádních tankových a automobilních opraven k jejich rozvinutí na SPT se ukazuje vhodné až v době, kdy je zřejmé, že jsme dosáhli úspěchu ve střetném sražení. To vylučuje nutnost jejich dalšího přemísťování při možném přechodu do obrany. Doba jejich činnosti na místě bude záviset na délce střetného sražení a také na charakteru následující bojové činnosti.

Můžeme předpokládat, že v průběhu střetného sražení dojde ke značným rozdílným ztrátám na jednotlivých směrech. To bude vyžadovat včasný manévry jak s dílenskými, tak zejména s odsunovými prostředky podle vzniklé situace.

Bude-li nepřítel ve střetném sražení poražen nebo se vzdá, pak vojska armády budou pokračovat v rozvíjení útoku ve vysokých tempech. V tankovém a automobilním technickém zabezpečení to bude mít odraz v tom, že většina prostředků TATZ bude zavázána do vyprošťování, odsunu

a oprav poškozené techniky a jen část budeme moci využít k bezprostřednímu zabezpečení útočného uskupení armády. Proto musíme urychleně řešit předání neopravené poškozené techniky frontovým prostředkům, aby nedošlo k velkému odtržení od zabezpečovaných vojsk.

Budou-li hlavní síly nepřítele poraženy a zbývající část uskupení se dá na odchod a hlavní síly armády přecházejí okamžitě do pronásledování, může dojít k tomu, že všechny armádní i přidělené prostředky TATZ budou zavázány do vyprošťování, odsunu a oprav poškozené techniky, vyřazené v předcházející bojové činnosti. Pak bude nutné postupně uvolňované prostředky zařazovat do technického uzavírání. Mů-

že dojít i k situaci, že tento úkol si musí vojska zabezpečit svými prostředky.

Bude-li mít ve střetném sražení úspěch nepřítel, pak vojska armády přecházejí do obrany. V technickém zabezpečení to bude mít odraz v tom, že u vojsk bude značné množství poškozené techniky a k jejímu odsunu a opravám bude třeba využít vojskové i armádní prostředky, které jsou rozmístěny ve značné vzdálenosti od předního okraje. V době přechodu armády do obrany a se zahájením obranných bojů se bude technické zabezpečení útvarů a svazků uskutečňovat s neúplnými počty prostředků TATZ. Proto budou značné těžkosti při řešení všech opatření v technickém zabezpečení.

Problematika tankového a automobilního technického zabezpečení střetného sražení není dosud tak podrobně rozpracována jako u ostatních druhů bojové činnosti. Většinou se pozornost zaměřila na řešení zabezpečení útočné operace a v jejím rámci i střetného sražení. Článek řeší uvedené problémy v návaznosti na některé vševojskové otázky a vychází ze současné struktury řídicích i výkonných prvků TATZ. Neféší problematiku v celé šíři, ale jen shrnuje některé dosavadní zkušenosti a poznatky s těžištěm na rozhodovací proces náčelníka tankové a automobilní služby.